

A-priori budoucího

Kantovo chápání tzv. „a-priority“ je nutno opravit v tom smyslu, že a-priori neznamená ani „danost“, ani „nadčasovost“ či „mimočasovost“, ale že jde o nepředmětnost, tj. o něco, co přichází z budoucnosti (jako výzva, jako „ty máš“). A protože každá „nepředmětnost“ či „budoucí skutečnost“ přichází do určité (konkrétní) situace (a tedy nikoli bez ohledu na situaci), neboť může být „uskutečněna“ („zpredmětňena“) pouze nějakým subjektem resp. ve spolupráci určitých (současných) subjektů, jde vždy o „situaci“ vztaženou k určitému subjektu, případně k určité množině nějak na sebe reagujících a možná i spolupracujících subjektů. Co ovšem zůstává v neoslabené platnosti, je, že toto „apriorní“ zásadně není uchopitelné empirií, „zkušeností“, jako něco „reálně daného“, tedy jakýmkoli přístupem zvnějška, neboť předmětné stránky se mu dostává až prostřednictvím aktivního (tj. jednajícího) subjektu, a to vždycky a nutně znamená i jeho „relativizaci“, tj. nejen nějaké spjatosti se situací, ale také s nejrůznějšími předmětnými stránkami a aspekty a ve vztaženosti k nim. Pokusit se abstrahovat od subjektu (a subjektů) vede myšlení vždycky po špatných a mylných cestách: ani minulé, ani aktuálně přítomné, zejména však budoucí nemůže být odděleno od příslušného subjektů (příslušných subjektů), protože je k němu (k nim) bytostně vztaženo a vázáno.

(Písek, 111104-3.)